

43. møde

Tirsdag den 25. januar 1994 kl. 13.00

Dagsorden:

1) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Atli Dam (S).*

2) *Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse.*

3) *Forespørgsel nr. F 16:*

Forespørgsel til sundhedsministeren [om, hvilke planer regeringen har med hensyn til at følge, regulere og eventuelt forbyde brugen af eksisterende og fremtidige forplantningsteknologier på mennesker].

Af Birgitte Husmark (SF) m.fl.

4) *Første behandling af lovforslag nr. L 156:*

Forslag til lov om ændring af lov om foranstaltninger mod smitsomme sygdomme. (Undersøgelse for og udryddelse af rotter på skibe m.v.).

Af sundhedsministeren (Torben Lund).

5) *Første behandling af lovforslag nr. L 157:*

Forslag til lov om ændring af lov om lægemidler. (Regler om markedsføringstilladelser, lægemiddelovervågning m.v.).

Af sundhedsministeren (Torben Lund).

6) *Første behandling af lovforslag nr. L 174:*

Forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget. (Ændringer vedrørende kandidat anmeldelser, brevstemmeafgivning m.v.).

Af indenrigsministeren (Birte Weiss).

7) *Første behandling af lovforslag nr. L 175:*

Forslag til lov om ændring af de kommunale styrelseslove. (Lokaluvalg m.v.).

Af indenrigsministeren (Birte Weiss).

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Miljøministeren (Svend Auken) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om kemiske stoffer og produkter. (Forbud mod bekæmpelsesmidler, der indeholder visse aktivstoffer).

(Lovforslag nr. L 179).

Medlem af Folketinget Atli Dam har meddelt mig, at han ikke vil kunne give møde i Tinget i mindst 7 dage, hvorfor han anmoder om orlov, jf. Folketingets forretningsordens § 42, stk. 3, litra b, fra og med dags dato og om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Medlemmer af Folketinget Peter Brixtofte (V), Else Winther Andersen (V), Eva Kjer Hansen (V), Kirkegaard (KF), Pia Christmas-Møller (KF), Per Stig Møller (KF), Kirsten Jacobsen (FP), Tom Behnke (FP) og Ole Donner (FP) har meddelt mig, at de ønsker til skatte ministeren og socialministeren at stille følgende

Forespørgsel:

»Hvilke oplysninger kan skatte ministeren og socialministeren give til Folketinget om pensionisternes økonomiske forhold, efter at de nye skatte- og pensionsregler samt andre regler med betydning for pensionisterne er trådt i kraft?«

(Forespørgsel nr. F 21).

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Miljøministeren (Svend Auken):

Herved tillader jeg mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om kemiske stoffer og produkter. (Forbud mod bekæmpelsesmidler, der indeholder visse aktivstoffer).

(Lovforslag nr. L 179).

I mere end ti år har man arbejdet på at få revurderet gamle bekæmpelsesmidler, der markedsføres på grundlag af meget gamle og forældede principper fra den første bekæmpelsesmiddellov fra 1961. I mere end seks år har det stået i lov om kemiske stoffer og produkter, at bekæmpelsesmidler, der var særligt sundhedsfarlige eller særligt miljøskadelige, ikke måtte sælges i Danmark.

[Miljøministeren]

I mere end seks år har det været led i en handlingsplan, som Folketinget og landbrugerne har tiltrådt, at disse midler skulle erstattes med midler, der var mindre sundhedsfarlige, og som var mindre skadelige for miljøet.

Resultatet, som det kan konstateres i dag, er pauvert. Det må erkendes, at sagernes karakter, det administrative system og klagesystemet med opsættende virkning har spændt ben for virkeliggørelsen af den målsætning, der er stor enighed om. En ny fælles EF-ordning for markedsføring af plantebeskyttelsesmidler kan yderligere udskyde færdiggørelsen af revurderingen.

Behovet for at virkeliggøre målsætningen er der stadig. Der er stadig behov for at opnå og fastholde et højt miljøbeskyttelsesniveau i Danmark. Ikke bare for Danmarks egen skyld, men også for at påvirke EF til et fælles højt beskyttelsesniveau.

Det foreslås derfor, at der nu sættes handling bag formålet fra ændringen af kemikalieloven i 1987 og regeringens handlingsplan for bekæmpelsesmidler, og at det sikres, at de mest sundhedsfarlige og de mest miljøskadelige bekæmpelsesmidler ikke længere kan markedsføres og anvendes i Danmark. Formålet opnås gennem at ændre kemikalieloven og give miljøministeren bemyndigelse til at forbyde sådanne midler. Det foreslås desuden, at det allerede nu besluttet, at seks stoffer som udgangspunkt ikke kan indgå i bekæmpelsesmidler, der sælges og anvendes i Danmark. Dette er første fase i et længere forløb, hvor der løbende bliver taget stilling til supplerende eller ændring af listen.

De seks stoffer, som i første omgang er foreslået optaget på listen, vurderes at være særligt farlige for grundvandet, når de indgår i bekæmpelsesmidler. Der er ikke tradition i Danmark for at rense grundvandet særlig omfattende, før det bruges som drikkevand. Der er konstateret bekæmpelsesmidler i grundvandet og i produktionsboringer til vandværker. Derfor er grundvandsbeskyttelsen det første, der bevirker forbud mod bekæmpelsesmidler efter den foreslåede model.

Det er klart, at der er mange interesser i denne sag ud over miljø- og grundvandsinteresser. Der er landbrugere og gartnere, der kan være dybt afhængige af et specielt bekæmpelsesmiddel til netop deres specielle afgrøde – for

eksempel spinatfrø – hvor der ikke findes andre midler eller metoder til at bekæmpe skader. Her foreslås en mulighed for at give dispensationer.

Forslaget om, at miljøministeren kan forbyde bekæmpelsesmidler på basis af en indstilling fra Miljøstyrelsen, stiller den agrokemiske branche anderledes end før. Miljøstyrelsen skal tage stilling til ganske vanskelige og sammensatte faglige problemer i en forbudssituation. Der er derfor indbygget en mulighed for at få en uvildig ekspertbedømmelse af de faglige vurderinger, som Miljøstyrelsen har foretaget.

Idet der i øvrigt henvises til lovforslaget med bemærkninger, anbefales Folketingets velvillige behandling af forslaget.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Atli Dam (S).

Formanden:

Den pågældende har søgt om orlov i henhold til forretningsordenens § 42, stk. 3, litra b, på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv.

Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at der meddeles den pågældende orlov som ansøgt, og at stedfortræderen indkaldes som midlertidigt medlem. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse.

Eva Fatum (S):

Folketinget har nu vedtaget at meddele orlov til 1 medlem af Folketinget og at indkalde stedfortræderen.

Som ordfører for Udvalget til Valgs Prøvelse skal jeg gøre indstilling om, at stedfortræderen godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget.

Hr. *Atli Dam* er valgt på Færøerne, og i anledning af hans orlov indkaldes 1. stedfortræder for Det Færøske Socialdemokrati, forsikringsfuldmægtig *Jacob Lindenskov*.

[Eva Fatum]

Udvalget til Valgs Prøvelse har i et møde i dag behandlet denne sag, og jeg kan herefter på udvalgets vegne afgive følgende:

Indstilling

Forsikringsfuldmægtig Jacob Lindenskov godkendes som midlertidigt medlem af Folkeetinget fra og med den 25. januar 1994.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 108 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Forespørgsel nr. F 16:

Forespørgsel til sundhedsministeren:

Hvilke planer har regeringen med hensyn til at følge, regulere og eventuelt forbyde brugen af eksisterende og fremtidige forplantningsteknologier på mennesker?

Af Birgitte Husmark (SF) m.fl.

(Forespørgslen, se dagsordenens bagside, anmeldt 7/12 93. Fremme af forespørgslen vedtaget 10/12 93).

Formanden:

Inden jeg giver ordet til ordføreren for forespørgerne for begrundelse må jeg bede om betydelig mere ro i salen – varigt.

Begrundelse

Birgitte Husmark (SF):

Når SF har taget initiativ til denne forespørgselsdebat, skyldes det ikke mindst, at de teknologiske muligheder øges i rasende fart og jo ikke mindst på det medicinske felt. Nye behandlingsformer tages i brug, uden at de har været genstand for en overordnet vurdering, og det betyder, at det i realiteten er op til den enkelte læge, hvilke teknikker han vil benytte sig af. Han skal udelukkende leve op til lægelovens bestemmelse om at vise omhu og samvittighedsfuldhed.

Den initiativrigdom, som det giver frit spillerum for, har også gjort sig gældende på forplantningsområdet. Muligheden for at kønsbe-

stemme sæd, der skal bruges til befrugtning, er tæt på. Skal den teknik bare slippes løs? Muligheden af at benytte aborterede pigefostre som forsyningskilde til ægdonation, muligheden af at pille en celle ud af et befrugtet æg, som kun har delt sig ganske få gange, for at genteste denne celle er ligeledes tæt på. Det, der er det store problem, er, at hvis disse aktiviteter kan defineres som behandling, er der ikke nogen grænser for aktiviteterne ud over lægens egen individuelle vurdering af deres relevans.

Endnu værre er perspektiverne i forhold til de teknikker på forplantningsområdet, som er beskrevet i lov om det videnskabetiske komitèsystem i § 15, hvor forsøg, der har til formål at fremstille flere genetisk ens individer af en enkelt befrugtet celle, udtrykkelig er forbudt. Det er den teknik, der kaldes kloning.

Ligeledes er forsøg på en række andre områder, som vi i Danmark heldigvis har svært ved at fatte eksistensen af, forbudt i dette kapitel.

Det ubehagelige er imidlertid, at der på disse områder ikke er et udtrykkeligt forbud, hvis formålet er noget andet end forsøg, og det betyder igen, at vi har en åben dør – vi ved ikke, hvad der kan ske.

Det er disse perspektiver, der danner baggrunden for, at vi nu fra SF's side spørger, hvilke planer regeringen har med hensyn til at følge og regulere og eventuelt forbyde eksistensen af og brugen af fremtidige forplantningsteknologier på mennesker. Vi håber, at regeringen er enig i, at det er nødvendigt at anlægge et bredt både etisk, sundhedsmæssigt og samfundsorienteret perspektiv på de problemstillinger, der jo ikke alene angår den enkelte ufrivilligt barnløse, men som er af betydning både for vores opfattelse af os selv som mennesker og måske også af betydning for de kommende generationer.

Formanden:

Jeg giver ordet til sundhedsministeren, og så håber jeg, at der er mere ro under sundhedsministerens tale, end der var under ordføreren. Det er ubegribeligt, at det ikke er muligt at få ro i salen.

Besvarelse

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Jeg vil gerne indlede med at sige, at jeg hil-